

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

NPRU

Nakhon Pathom
Rajabhat University

การประเมินผลการเรียนรู้

ผลการเรียนรู้ (learning outcomes) หมายถึง ความรู้ ทักษะ เจตคติ และพฤติกรรมรวมทั้งผลผลิตอื่นที่เกิดจากการเรียนรู้ของผู้เรียน

กระบวนการเรียนรู้ (learning process) หมายถึง วิธีการ ขั้นตอน ที่บุคคลใช้สร้างความหมายและความเข้าใจในประสบการณ์ต่าง ๆ ให้แก่ตนเอง

ผลการเรียนรู้ (learning outcomes) หมายถึง ความรู้ ทักษะ เจตคติ และพฤติกรรมรวมทั้งผลผลิตอื่นที่เกิดจากการเรียนรู้ของผู้เรียน

กระบวนการเรียนรู้ (learning process) หมายถึง วิธีการ ขั้นตอน ที่บุคคลใช้สร้างความหมายและความเข้าใจในประสบการณ์ต่าง ๆ ให้แก่ตนเอง

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

พุทธิพิสัย (cognitive domain) หมายถึง ขอบเขตของวัตถุประสงค์ทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการรู้คิดในการสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ

จิตพิสัย (affective domain) หมายถึง ขอบเขตของวัตถุประสงค์ทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ทางด้านความรู้สึก จิตใจ อารมณ์ เจตคติ และค่านิยม

ทักษะพิสัย (psychomotor domain) หมายถึง ขอบเขตของวัตถุประสงค์ทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและการเรียนรู้ทักษะ การปฏิบัติและการกระทำต่าง ๆ ซึ่งต้องอาศัยความรู้และเจตคติที่เหมาะสม รวมทั้งการประสานสัมพันธ์ระหว่างสมองกับกล้ามเนื้อมัดใหญ่และมัดเล็ก

พุทธิพิสัย (cognitive domain) หมายถึง ขอบเขตของวัตถุประสงค์ทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการรู้คิดในการสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ

จิตพิสัย (affective domain) หมายถึง ขอบเขตของวัตถุประสงค์ทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ทางด้านความรู้สึก จิตใจ อารมณ์ เจตคติ และค่านิยม

ทักษะพิสัย (psychomotor domain) หมายถึง ขอบเขตของวัตถุประสงค์ทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและการเรียนรู้ทักษะ การปฏิบัติและการกระทำต่าง ๆ ซึ่งต้องอาศัยความรู้และเจตคติที่เหมาะสม รวมทั้งการประสานสัมพันธ์ระหว่างสมองกับกล้ามเนื้อมัดใหญ่และมัดเล็ก

การวัด (measurement) หมายถึง การใช้กฎเกณฑ์เพื่อกำหนดตัวแทนคุณสมบัติของสิ่งใด สิ่งหนึ่ง ประกอบด้วยระบบตัวเลข (scale) หน่วย (unit) และเครื่องมือในการวัด (instrument)

การวัด

การประเมินผล (evaluation) หมายถึง การตัดสินคุณค่าที่
เกิดจากการวัดหรือเปรียบเทียบตามเกณฑ์ที่กำหนด

โดยทั่วไปการกำหนดเกณฑ์ขึ้นอยู่กับการนำผลคะแนนและการแปลความหมายในการประเมินไปใช้ อาจมีการแปลผลหลายแบบ การแบ่งช่วงคะแนนอาจใช้หลักการอันตรภาคชั้นหรือเกณฑ์ขั้นต่ำจะใช้คะแนนร้อยละ 50 ร้อยละ 60 หรือ ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็มในการพิจารณาตัดสินให้ผ่านก็ได้ แล้วแต่ดุลยพินิจของผู้สอนหรือเกณฑ์ของสถานศึกษาหรือรายวิชา ซึ่งแต่ละวิชาจะมีเกณฑ์ไม่เท่ากันส่วนใหญ่ในวิชาพื้นฐานและวิชาบังคับเกณฑ์จะสูงกว่าวิชาเลือกหรือวิชาเพิ่มเติมวิชา

คะแนนเต็ม 30 เกณฑ์การประเมินคือ ตั้งแต่ 15 คะแนนขึ้นไป หมายถึง ผ่าน
น้อยกว่า 15 คะแนน หมายถึง ไม่ผ่าน

คะแนนเต็ม 30 เกณฑ์การประเมินคือ 21-30 คะแนน หมายถึง ดี
11-20 คะแนน หมายถึง พอใช้
0-10 คะแนน หมายถึง ควรปรับปรุง

คะแนนเต็ม 30 เกณฑ์การประเมินคือ 23-30 คะแนน หมายถึง ดี
15-22 คะแนน หมายถึง พอใช้
0-14 คะแนน หมายถึง ซ่อมเสริม

คะแนนเต็ม 30 เกณฑ์การประเมินคือ 25-30 คะแนน หมายถึง ยอดเยี่ยม
19-24 คะแนน หมายถึง ดี
13-18 คะแนน หมายถึง ปานกลาง
7-12 คะแนน หมายถึง พอใช้
0-6 คะแนน หมายถึง ซ่อมเสริม

เครื่องมือการวัดผล

โดยทั่วไปมี 2 ประเภท คือ

- 1) แบบปรนัยหรือเลือกตอบ แบ่งเป็น ถูกผิด แบบจับคู่ และแบบหลายตัวเลือก
- 2) แบบอัตนัย แบ่งเป็น เติมคำ เรียงความหรือตอบสั้น

1. แบบถูกผิด (true-false Items)

คำถามแบบถูกผิดเหมาะสำหรับวัดความเข้าใจของผู้เรียน
โอกาสในการตอบผิดมีเพียง ร้อยละ 50 เท่านั้น

เครื่องมือการวัดผล

โดยทั่วไปมี 2 ประเภท คือ

- 1) แบบปรนัยหรือเลือกตอบ แบ่งเป็น ถูกผิด แบบจับคู่ และแบบหลายตัวเลือก
- 2) แบบอัตนัย แบ่งเป็น เติมคำ เรียงความหรือตอบสั้น

2. แบบจับคู่ (matching)

คำถามแบบจับคู่ใช้เมื่อครูต้องการวัดระดับของการระลึก
ได้ในข้อเท็จจริงหรือสารสนเทศเนื้อหา ลักษณะของการถามจะ
กำหนดรายการของข้อมูล ให้ 2 ชุด ชุดหนึ่งเป็นรายการที่ใช้ถาม
อีกชุดหนึ่งเป็นรายการที่ใช้ตอบ

เครื่องมือการวัดผล

โดยทั่วไปมี 2 ประเภท คือ

- 1) แบบปรนัยหรือเลือกตอบ แบ่งเป็น ถูกผิด แบบจับคู่ และแบบหลายตัวเลือก
- 2) แบบอัตนัย แบ่งเป็น เติมคำ เรียงความหรือตอบสั้น

3. แบบเลือกตอบ (multiple choice)

คำถามแบบเลือกตอบเป็นแบบที่มีการเดาน้อยที่สุดใน
การถามประเภทแบบปรนัย โดยส่วนใหญ่นิยมใช้ 3–4 ตัวเลือก
โดยมีคำตอบถูกเพียงตัวเลือกเดียวนอกนั้นเป็นตัวลวง

เครื่องมือการวัดผล

โดยทั่วไปมี 2 ประเภท คือ

- 1) แบบปรนัยหรือเลือกตอบ แบ่งเป็น ถูกผิด แบบจับคู่ และแบบหลายตัวเลือก
- 2) แบบอัตนัย แบ่งเป็น เติมคำ เรียงความหรือตอบสั้น

4. แบบเติมคำในช่องว่าง (fill in the blanks)

คำถามแบบนี้ช่วยลดการเดาของนักเรียนได้เนื่องจากไม่มีตัวเลือกหรือการชี้้นำคำตอบไว้ นักเรียนจะต้องใช้การระลึกถึงข้อมูลมาใช้เป็นพื้นฐานในการตอบ ในการตั้งคำถามควรหลีกเลี่ยงคำถามที่สามารถตอบได้หลายอย่าง แต่ละข้อควรมีคำตอบเดียวและคำถามควรชัดเจนไม่กำกวม

เครื่องมือการวัดผล

โดยทั่วไปมี 2 ประเภท คือ

- 1) แบบปรนัยหรือเลือกตอบ แบ่งเป็น ถูกผิด แบบจับคู่ และแบบหลายตัวเลือก
- 2) แบบอัตนัย แบ่งเป็น เติมคำ เรียงความหรือตอบสั้น

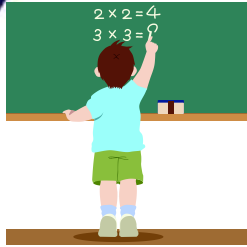
5. เรียงความหรือตอบสั้น (essay and short answer tests)

คำถามแบบนี้เป็นการให้หัวข้อหรือกำหนดเงื่อนไขให้ผู้เรียนสร้างสรรค์ผลงานจากการเขียนเรียงความซึ่งเป็นการวัดระดับสูงสุดทางพุทธิพิสัย การถามนั้นใช้เวลาไม่นานแต่ที่สำคัญคือการตรวจให้คะแนน ในการตอบสั้นจำเป็นต้องมีแนวคำตอบไว้และเรียงความต้องมีเกณฑ์การให้คะแนนเพื่อความชัดเจนและไม่ลำเอียงในการตรวจ

นิยามลำดับขั้นการเรียนรู้
ด้านพุทธิพิสัย

(Cognitive Domain)

อาภรณ์ ใจเที่ยง, 2553: 187
ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ,
2539: 124-181

การประเมินค่า
(Evaluation)

เป็นคำถามที่ให้ตัดสินการกระทำสิ่งหนึ่ง
สิ่งใดลงไปโดยใช้เกณฑ์ที่ยึดถือเป็นหลัก
ในการตัดสิน

การสังเคราะห์
(Synthesis)

เป็นคำถามที่ให้สรุปความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลย่อยให้เกิด
เป็นหลักการใหม่ หรือเป็นการรวมสิ่งต่าง ๆ ตั้งแต่สองสิ่ง
เป็นสิ่งใหม่ที่มีคุณลักษณะ หน้าที่หรือโครงสร้างใหม่

การวิเคราะห์
(Analysis)

เป็นคำถามที่ให้จำแนกแยกแยะเรื่องราวที่สมบูรณ์ให้กระจาย
ออกเป็นส่วนย่อยๆ ว่าประกอบด้วยอะไร มีจุดมุ่งหมายใดหรือ
บอกได้ว่าส่วนย่อยนั้นเกี่ยวข้องกับโดยอาศัยหลักการใด

การนำไปใช้
(Application)

เป็นคำถามที่ให้นำความรู้และความเข้าใจเรื่องหลักการ กฎเกณฑ์ นิยาม
ศัพท์ และวิธีดำเนินการไปใช้ในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ใหม่ หรือ
การยกตัวอย่างและสารัตถ์สิ่งที่เคยรู้มาแล้วในรูปแบบใหม่

ความเข้าใจ
(Comprehension)

เป็นคำถามที่ใช้ความรู้มาประกอบ เป็นความสามารถในการแปลความ ตีความ
ขยายความ การสรุปอ้างอิงหรือการอธิบายจากแผนภูมิ กราฟหรือตารางเพื่อ
บอกเรื่องราวและเหตุการณ์ต่างๆ

ความรู้
(Knowledge)

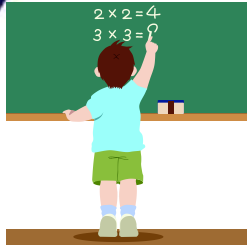
เป็นคำถามที่มีคำตอบแน่นอน ถามเนื้อหา ข้อเท็จจริง นิยาม ศัพท์ กฎ ทฤษฎี ใคร
อะไร เมื่อไร ที่ไหน ใช่หรือไม่

คำกริยาแสดงพฤติกรรม
ทางด้านพุทธิพิสัย

(Cognitive Domain)

Bloom et al. (1956)

การประเมินค่า
(Evaluation)

วิจารณ์ บอกเหตุผล ตัดสินประเมินค่า
แสดงหลักฐาน เขียนความเห็น
ให้คำแนะนำ คำติชม โดยมีเหตุผลประกอบ

การสังเคราะห์
(Synthesis)

สร้าง ออกแบบ สมมติฐาน คิดค้น พัฒนา
สิ่งใหม่ เช่น ข้อความ แผนงาน ชิ้นงาน

การวิเคราะห์
(Analysis)

วิเคราะห์ความสำคัญ ความสัมพันธ์ หลักการ
จำแนกประเภท เปรียบเทียบ หาคความแตกต่าง
จำแนก แยกแยะ

การนำไปใช้
(Application)

ใช้เครื่องมือ ใช้ความรู้ คำนวณ แก้ปัญหา สาธิต พิสูจน์ ทดลอง
ตรวจสอบ ประยุกต์ใช้ ใช้ความรู้ในการสร้าง

ความเข้าใจ
(Comprehension)

อธิบาย สรุปอ้างอิง สรุปย่อ แปลความหมายข้อมูล บอกลักษณะ
ยกตัวอย่าง ทำนาย แสดงความเข้าใจเป็นแผนภาพแผนภูมิ
อธิบายแผนภูมิ

ความรู้
(Knowledge)

เขียน บอก ระบุ รายชื่อ ข้อความ ความหมาย สัญลักษณ์ ศัพท์ เขียนชื่อ
ท่อง เล่า เก็บข้อมูล

ระดับ พุทธิพิสัย	คำอธิบาย	ตัวอย่างพฤติกรรมที่เกี่ยวข้อง		
จำได้ (remember)	การระลึกได้ถึง ข้อเท็จจริง ข้อความ หรือความรู้เฉพาะด้าน โดยการระลึกได้จาก ความจำระยะยาว	นับ นิยาม บรรยาย วาด ค้นหา	ระบุ ทำ เครื่องหมาย ใส่รายการ บอก ตำแหน่ง บอกชื่อ	เรียก ท่อง บันทึก เล่า เหตุการณ์ บอก
เข้าใจ (understand)	การเข้าใจและการสร้าง ความหมายด้วยปาก เปล่า การเขียนและการ สื่อสารด้วยภาพกราฟิก	แบ่ง ประเภท บรรยาย อภิปราย ยกตัวอย่าง อธิบาย	อ้างถึง ระบุ ตีความ โครงร่าง ถอดความ	แทนที่ เรียบเรียง ใหม่ สรุป บอก แปล

ระดับ พุทธิพิสัย	คำอธิบาย	ตัวอย่างพฤติกรรมที่เกี่ยวข้อง		
ประยุกต์ (apply)	การใช้หรือการปฏิบัติ กระบวนการใน สถานการณ์ใหม่ที่เป็น รูปธรรม	นำไป ปฏิบัติ แบ่ง ประเภท คำนวณ แสดงให้ เห็น กำหนด/ ตัดสินใจ	วาด ดำเนินการ แสดง ภาพประกอบ ใช้อุปกรณ์ วางแผน	เลือก แสดงให้ เห็น แก้ปัญหา ถ่ายโอน ใช้

ระดับ พุทธิพิสัย	คำอธิบาย	ตัวอย่างพฤติกรรมที่เกี่ยวข้อง		
วิเคราะห์ (analyze)	การแยกส่วนจากองค์รวมไปสู่ส่วนย่อยและทำความเข้าใจบทบาทของแต่ละส่วนย่อยนั้น การบอกความสัมพันธ์ของส่วนย่อยนั้น และความสัมพันธ์ของเป้าหมายโดยรวมหรือโครงสร้างโดยรวม	วิเคราะห์ จำแนก/ แยกแยะ จัด หมวดหมู่ ให้ คุณลักษณะ เปรียบเทียบ	บอกสิ่งที่ ขัดแย้ง ถอด โครงสร้าง บอกความ แตกต่าง แบ่งแยก ทำให้เห็น ความต่าง	ตรวจสอบ อนุมาน/ อุปนัย ไต่สวน สอบสวน เชื่อมโยง แยกส่วน

ระดับ พุทธิพิสัย	คำอธิบาย	ตัวอย่างพฤติกรรมที่เกี่ยวข้อง		
ประเมิน (evaluate)	การสร้างและแสดงให้เห็นถึงค่าตัดสินที่เกิดจากเกณฑ์	อ้างเหตุผล ประเมิน คุณค่า เลือกสรร ลงความเห็น วิจารณ์	ตัดสิน ประเมิน คิดเห็น แสดงเหตุผล คาดการณ์	ลำดับ ความสำคัญ พิสูจน์ จัดตำแหน่ง กำหนด ระดับชั้น คัดเลือก
สร้าง (create)	การสร้างแบบแผนใหม่ด้วยชิ้นส่วนต่างๆ ที่เป็นปัจเจก หรือการจัดวางส่วนประกอบต่างๆ เข้าด้วยกันให้เกิดเป็นแบบแผนที่สอดคล้องเป็นหนึ่งเดียวกัน	ตัดแปลง สร้าง ออกแบบ พัฒนา คิดสูตร/ บัญญัติ	จินตนาการ บูรณาการ ประดิษฐ์ ทำ/ก่อ ปรับเปลี่ยน	ประกอบ วางแผน คาดการณ์ ผลิต เสนอ/ แนะนำ

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม